

POEZIJA

Milan Jesih

Osem sonetov

• • •

Na planem snežec tih leži in pada
droben in velik; mene star roman
uspaval je, kljub sli, slastem, nasladam,
ki z njimi je pretirano nastlan,

in sem tako nasredi popoldneva
v preži v otroški spanec strmoglavil:
kako z očetom lubenico jeva,
sede v visoki, valujoči travi...

A zunaj, pravim, ves čas sipa sneg
in skoraj se je že stemnilo tudi;
somračna soba, ko sem se prebudil,

čakala je negibna onkraj vek,
od rojstva ista, a vse manjša, ožja,
domačnejša, najbrž od tujetožja.

• • •

Pejsaž je, ki ne znam ga umestiti
ne v sanje ne v spomin ne v domišljijo,
z menoj je kakor kakšno zračnih bitij,
ki v verovanjih skrivnih sekt živijo.

Od prašne ceste se zavije v hrib
po kolovozu h hoči polpodrti:
za njo zbor živih zelenečih lip,
spredaj pa brajda za oporo trti;

od mize je prevrnjen kamen počen;
zarostan vitel je nekdanja štirna;
čas spi, kot spal bi kip grifon mogočen,

in neresnična zlata luč večerna,
 ki blaženi pogled hiti jo piti,
 gasi se, večna, v šipi neubiti.

• • •

V zelenju hiška, plotec, psiček laja
 in najbržda še kak deminutiv;
 le pešec, ki prišel je mimo živ
 in ogleduje si podobo raja,

z groteskno prevelikostjo je zmotil
 — ko hipec, da počil bi, se ustavi
 in pivna znoj po gladki, goli glavi,
 preden odide dlje po svoji poti —

proporcionalni red stvari in bitij.
 Od sence, ki jo je pod spodnje veje
 ji vrgel, smrečica bo morebiti

zdaj rastla kaj drugače, kot poprej je,
 a sam, ki mu, kot vsem, čas dneve šteje,
 gre dlje iskat naslovnika molitvi.

• • •

Včasih, kako po begu me zažeja!
 Da konje, vprežene v sani, bi gnal
 po zmrzli reki — spečih vrb aleja —
 k mestu, obljubljenemu dno daljav,

a suhe zvezde nad menoj bi tuje
 brez interesa, graje ali hvale
 v jeziku tujem nemo godrnjale,
 češ kam pa tujec v tuji svet potuje;

v tuj spanec zdrsnil bi in v tuje sanje
 in zjutraj bi se v tujem tuj prebudil:
 tuje telo in tuje stanovanje

in tuja žena in otroci tuji,
 tuj pes, tuj brivski čopič; tuja želja,
 da bežal bi, kje daleč proč se peljal...

• • •

Nezvesta spi: mlad satan poželenja
z jezikom ji zgovornim sram razpira,
v dišeči mrak jutranjega večera
odgovori iz šumov in iskrenja

— sence iz prenasičene svetlobe —
še iščejo vprašanj si v ogledalih,
kot bi za repi lastnimi hlastali
mačkoni v pomnoženih kotih sobe.

Gospa, bodite v njene kože svili:
naj k vam zaspim, zročiva se nasladi
(bi vi se v sanjah moči sanj čudili,

ki ustrežejo, kakor bi najbolj radi?) —
da ko spet bova vsak sam s sabo sama,
užita slast še zmeraj bo pred nama.

• • •

Podoba ženske, ki se v bokih ziba,
ko stopa naga iz morja in pene,
ko dih lovi od sle ko v čolnu riba
in zacveti v nasladi in ovene;

ko se, skoraj pozabljena, kdaj zgane
v kričanju nepospravljenem gosi;
iz rož, ki mraz na šipah jih redi;
iz vonja druge ljube ljubkovane —

nož, v snu kaljen, je v prsi zasajena.
Neznano v sebi slutiš jo in deček
si zbeگان zanj ga na roko mečeš,

zanjo ni varna pred teboj nobena
in zanjo tujka ti postane žena
in zanjo si živel in bil nesrečen.

• • •

Je hiša v oljčnem gaju kraj zaliva,
pripeka je negibna in skržati,
za polknicami speče dete, mati
z dežnico hladno prsi si umiva;

in je daljava nedosežna, živa
samo po pismih, ki bridkost jih piše
in podpisuje gospodar te hiše
tihe sred oljk in z molom kraj zaliva.

S težkim sočutjem mislim na Boga:
gluh za molitve, prošnje, kletve gnevne
prešteva njene dolge dneve revne —

kako se tehtnica mu izravna?
Čigava sreča mora biti kriva,
da ni nasmeha v hišo kraj zaliva?

• • •

Kot svat med polko s kretnjo bi objestno
v čas vrgel dragih kamnov riž, kresnice
luči utripajo — v daljavi mesto
žge domišljijo ajdovske device:

palac bleščava, luč plesišč, soj krčem,
zlatih svetilk domačnih brez števila —
kakor je kdaj otrok šla k morju z vrčem
in lunine odbleske vanj lovila,

tako pritlikavi naš svet ljudi
se ji iz sanj dlje v sanje v sanjah zmika:
kar iz noči mamljivo se svetlika,

če semkaj se približa, tu nič ni —
ko v naša okenca skrivaj strmi,
se vidi le mizerija velika.